

T.C.
GAZ ANTEP
BÖLGE DARE MAHKEMESİ
DÖRDÜNCÜ DARI DAVA DA RES
ESAS NO : 2022/4511
KARAR NO : 2023/2097

ST NAF BA VURUSUNDA BULUNAN

(DAVACI) : MUSTAFA OGUZ S NEM LL O LU
VEKİL : AV.
-UETS[.....]

KARŞI TARAF (DAVALI) : D YARBAKIR VALİLİ (E-Tebliğat)
VEKİL : AV. ...

STEMİN ÖZETİ : Davacı tarafından, adına kayıtlı seri numaralı hususi damgalı (ye il) pasaportuna konulan sınırlamaların kaldırılması ve tarafına iadesi istemiyle 18/10/2021 tarihli dilekçe ile yaptığı başvurunun reddine ilişkin Diyarbakır Valiliği'nin 25/10/2021 tarihli ve 23398 sayılı tebliğinin iptali istemiyle açılan davada; Diyarbakır 2. Daire Mahkemesi'nce verilen 31/05/2022 tarih ve E:2021/2844, K:2022/1162 sayılı "davanın reddine" ilişkin kararın; hukuka aykırı olduğu, davacı hakkında örgüt üyesi inden bahisle yürütülen soruşturma neticesinde takipsizlik kararı verildiği, hakkında herhangi bir yurtdışı çıkışı yasağı bulunmadığı, ceza davası neticesinde beraat kararı verildiği, mesleği dikkate alınmadan belirsiz bir süreyle yurtdışına çıkmaktan alıkonulmasının öngörülebilir ve ölçülü bir tedbir olmadığı ileri sürülerek istinaf yoluyla incelenip kaldırılması istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Savunma verilmemiştir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Gaziantep Dördüncü Daire Dava Dairesi'nce, dosyadaki tüm bilgi ve belgeler 2577 sayılı Daire Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesi uyarınca incelenerek işin gereği görülmüştür;

Anayasa'nın "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması" başlıklı 13. maddesinde, "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz." hükmü; "Temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması" başlıklı 15. maddesinde, "Savaş, seferberlik veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir. Birinci fıkrada belirlenen durumlarda da, savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında, kimin ya da kime, maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz." hükmüne yer verilmiştir.

Anayasa'nın 23. maddesinde, herkesin yerleşme ve seyahat hürriyetine sahip olduğu belirtilerek, vatandaşın yurtdışına çıkma hürriyetinin ülkenin ekonomik durumu, vatandaşlık ödevi ya da ceza soruşturması veya kovuşturma sebebiyle sınırlanabileceği kabul edilmiştir; ancak 3.10.2001 tarihli, 4709 sayılı Kanun'un 8. maddesi ile yapılan değişiklikle, "...ülkenin ekonomik durumu" vatandaşın yurtdışına çıkma hürriyetini kısıtlayan nedenlerden çıkarılmış, aynı maddede 7.5.2010 tarihli, 5982 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle yapılan düzenlemeyle, vatandaşın yurtdışına

T.C.
GAZ ANTEP
BÖLGE DARE MAHKEMESİ
DÖRDÜNCÜ DAVAYA DAİR
ESAS NO : 2022/4511
KARAR NO : 2023/2097

çıkma hürriyetinin ancak suç soru turması veya kovuşturma turması sebebiyle hakim kararına bağlı olarak sınırlanabilmesi esasını benimsenmiştir.

Görüldüğü üzere, yurtdışı çıkma özgürlüğü kısıtlayan nedenler "ülkenin ekonomik durumu", "vatandaşlık ödevi" ve "ceza soru turması veya kovuşturma turması" olarak sıralanırken, 2001 ve 2010 yıllarında getirilen de iktiklerden sonra bu özgürlüğü "suç soru turması veya kovuşturma turması" sebebiyle ve ancak hakim kararı ile sınırlanabileceği kurala bağlanarak, hakim kararı olmadan, idarece vatandaşın yurtdışı çıkışına engel olunamayacağı ilke olarak kabul edilmiştir, böylece bu özgürlüğü alanı genişletilmiştir.

5682 sayılı Pasaport Kanununun "Hususi pasaportlar" başlıklı 14/A maddesinde; "Hususi damgalı pasaportlar; birinci, ikinci ve üçüncü derece kadrolarda bulunan veya bu kadrolarda çalıştırılarak gösterilmek veya T . C . Emekli Sandığı ile ilgilendirilip emekli kesenekleri bu derecelerden kesilmek suretiyle Sözleşmeli olarak çalıştırılan Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, vakıf yükseköğretim kurumlarında görev yapanlardan en az 15 yıl mesleki kıdemi olan öğretim üyeleri ile birinci derece kadro ile emeklilik hakkı kazanmış olan belediye başkanlarına; diplomatik pasaport verilmesini gerektiren vazifelerden başka herhangi bir resmi vazife ile veya kendi hesaplarına yabancı ülkelere gittikleri zaman verilir. (Ek cümle:19/10/2005-5411/168 md.) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulu üyeleri ile vakıf yükseköğretim kurumlarında görev yapan öğretim üyeleri için, T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilme ve emekli keseneklerinin bu derecelerden kesilmesi aranmaz. Bunlardan emeklilik veya çekilme sebepleri ile vazifelerinden ayrılmış olanlara da bu nevi pasaport verilir." hükmüne, **Kanunun "Pasaport veya vesika verilmesi yasak olan haller" başlıklı 22.maddesinde;** "Yurtdışı çıkışları; mahkemelerce yasaklananlara, memleketten ayrılmasında genel güvenlik bakımından mahzur bulunduğu için Bakanlıkça tespit edilenlere ve terör örgütlerine aidiyeti, iltisakı veya irtibatı belirlenen yurtdışındaki her türlü eğitim, öğretim ve sivil kuruluşları ile vakıf, dernek veya şirketlerin kurucu ve yöneticisi olduğu veya bu yerlerde çalıştığı için Bakanlıkça tespit edilenlere pasaport veya seyahat vesikası verilmez. Ancak, yabancı memleketlere gitmeleri mahkemelerce yasaklananlarda kalanlara, zaruri hallerde Cumhurbaşkanının onayı ile pasaport veya pasaport yerine geçen seyahat vesikası verilebilir. Bu durumda olanların açık kimlikleri (adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, ana ve baba adı ile nüfusa kayıtlı olduğu yer) ve tahdit sebebi, ilgili daireler tarafından mahallin polis makamlarına bildirilir. İlgili polis makamları da bu bilgileri alır almaz başlı bulunduğu il emniyet müdürlüğü kanalıyla en seri haberleşme aracıyla yazılı olarak hudut kapısı bulunan emniyet müdürlüklerine, ahsın nüfusa kayıtlı olduğu il emniyet müdürlüğüne ve Emniyet Genel Müdürlüğüne bildirir. Bunların yurtdışı çıkışları engellenir ve kendilerine pasaport veya vesika verilmez, verilmesi geri alınır. Birinci fıkrada yazılı makamlar tarafından pasaport verilmesi veya yurtdışı çıkması yasaklananlarla, yurtdışında kalmalarında genel güvenlik bakımından mahzur bulunduğu tespit edilenlerin süreleri dolan pasaportları yenilenmez, kendilerine Türkiye'ye dönmeleri için seyahat vesikası verilir. Pasaport veya pasaport yerine geçen vesikaları kaybedenlerden, bunu haklı bir sebeple dayandıramayanlarla buldukları ülkelerden sınır dışı edilmiş olanlara, bu ülkelerden çıkarılış sebepleri gözönünde tutularak pasaport veya vesika verilmeyebilir." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacının yardımcı doçent akademik unvanıyla Dicle Üniversitesi görev yapmakta iken 689 sayılı KHK uyarınca kamu görevinden çıkarıldığı, Dicle Üniversitesinin 26/04/2018 tarihli, 484 sayılı yazısıyla davacının KHK ile ihraç edildiğinin Diyarbakır Valiliği İl Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne bildirildiğinin, 19/07/2017 günü Hopa'ya çıkış yapmak üzere Atatürk Havalimanı Pasaport Kontrol Noktasına müracaat eden davacının, ve seri numaralı pasaportlarına,

T.C.
GAZ ANTEP
BÖLGE DARE MAHKEMESİ
DÖRDÜNCÜ DAR DAVA DA RES
ESAS NO : 2022/4511
KARAR NO : 2023/2097

anılan pasaportların Diyarbakır 1 Emniyet Müdürlüğüne iptal edildiğinin tespit edilmesi nedeniyle muhafaza altına alındığı, davacı hakkında terör örgütü propagandası yapmak suçlamasıyla İstanbul 30. A ır Ceza Mahkemesinin 2019/327 esas sayılı dosyasına kayıtlı olarak görülen ceza davası sonunda, adı geçen Mahkemenin 24/09/2019 tarihli, 2019/301 sayılı kararıyla beraatine karar verildiği ve bu kararın kesinleştiği, daha sonrasında, davacının 22/10/2021 havale tarihli dilekçeyle davalı idareye başvurarak, seri numaralı hususi (ye il) damgalı pasaport kaydında bulunan idari karar kaydı kaldırılarak ödemesinin istenildiği, davanın bu başvurunun reddi ile leminin iptali istemiyle açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyu mazlıkta; 689 sayılı Ola anüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnamesi'nin eki listede isminin yer alması nedeniyle hiçbir işlem gerek kalmaksızın kamu görevinden çıkarılan davacı tarafından, kamu görevine iade edilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Ola anüstü Hal lemleri nceleme Komisyonu'nun 10/11/2021 tarih ve 2021/21063 sayılı leminin iptali istemiyle açılan davada, Ankara 21. dare Mahkemesi'nin 28/04/2023 tarih ve E:2022/29, K:2023/534 sayılı kararı ile " ...Dava konusu işlemde; davacının kurumu tarafından komisyona intikal ettirilen personel bilgi dosyasında davacının, bir grup ö retim elemanının yayımladıkları bildiri ile Devletimizin ülkemizde sürmekte olan teröre karşı mücadelesini katliam ve kıyım olarak nitelendirdikleri bildiriye imza attığını ifade edildi i, bu kapsamda yürütülen idari soru turma sonucunda kamu görevinden çıkarma cezası verilmesi gerektiğinin belirtildi i, ayrıca 667 sayılı KHK'nın 4. maddesinde terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeli i, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu de erlendirilen kişilerin kamu görevinden çıkarılması gerektiğinin belirtildi i, görev yaptığı kurum tarafından davacının, Türkiye Cumhuriyeti Devletini katliam yapmakla suçlayan 11 Ocak 2016 tarihli "**Bu suça ortak olmayacağı**" başlıklı bildiriye imzaladığı, söz konusu bildirinin, 11 Ocak 2016 tarihinde bir grup akademisyen tarafından internet ortamında yayımlanmış ve bu platform için açılan mail adresine e-posta göndermek-onaylamak suretiyle davacı tarafından imzalandığı tespitlerine yer verildiği; **bir başka ifade ile, dava konusu işlemde, davacının, bir grup ö retim elemanı ile birlikte "Devletimizin ülkemizde sürmekte olan teröre karşı mücadelesini katliam ve kıyım olarak nitelendirdikleri bildiriye imza attığını" hususunun dışında** davacının anılan örgüt ile irtibat ve iltisakının bulunduğuna yönelik başka bir bilgi, belge, tespit ve de erlendirmeye yer verilmediği görülmüştür. Bununla birlikte; hiçbir işlem gerek kalmaksızın kamu görevinden çıkarılan davacı tarafından kamu görevine iade edilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin **dava konusu ile lemin sebep unsurunun, davacının anılan örgüt ile irtibat ve iltisakı olduğu** anlaşıldığından, Mahkememizce, dava konusu lemin hukuka uygun olup olmadığı hususunun tespit ve de erlendirmesinde, dava konusu işlemdeki anılan tespit ve de erlendirmelerin dışında, davacının anılan örgüt ile irtibat ve iltisakının bulunup bulunmadığına yönelik ara turma ve de erlendirmeler de yapılabileceği açıktır... **İstanbul 30. A ır Ceza Mahkemesi'nin 24.09.2019 tarih ve E:2019/327, K:2019/301 sayılı kararı ile davacının terör örgütü propagandası yapma suçundan CMK'nun 223/2-a maddesi gereğince beraatine karar verildiği, verilen kararın istinaf başvurusu reddedilerek kesinleştiği** görülmüştür... davacı, PKK/KCK silahlı terör örgütüyle irtibat ve iltisaklı olduğu belirtilerek kamu görevinden çıkarılmış ise de, davacı hakkında PKK/KCK terör örgütü ile iltisak veya irtibatlı olduğu kanaat getirilmesini sağlayacak hukuken kabul edilebilir herhangi bir bilgi ve belgenin olmadığı görülmüştür. Bu durumda, davacının, Ola anüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnamesine ekli liste ile kamu görevinden çıkarılmasından sonra kamu görevine iadesi istemiyle Ola anüstü Hal lemleri nceleme Komisyonuna yaptığı başvurunun reddine dair **dava konusu işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir...** gerekçesiyle dava konusu lemin iptaline

T.C.
GAZ ANTEP
BÖLGE DARE MAHKEMESİ
DÖRDÜNCÜ DAR DAVA DA RES
ESAS NO : 2022/4511
KARAR NO : 2023/2097

karar verildi i görülmektedir.

Bu durumda, dosya içerisinde bulunan bilgi ve belgelerin birlikte incelenmesinden; her ne kadar Pasaport Kanununun 14/A maddesinde hususi pasaport almaya hak kazanan kamu görevlileri tahdidi olarak sayılarak ancak emeklilik veya çekilme sebepleri ile vazifelerinden ayrılmı olanlara hususi pasaport verilece i açık ise de; davacının kamu görevinden ihraç edilmeden önce hususi pasaport aldığı, terör örgütü propagandası yapmak suçlamasıyla yargılandı ı ceza yargılamasında beraat etti i ve anılan cezam mahkemesi kararının istinaf incelenmesinden geçerek kesinle ti i, öte yanda, davacının kamu görevine iade edilmesi istemiyle yapılan ba vurunun reddine ili kin komisyon kararının ise "*davacı hakkında PKK/KCK terör örgütü ile iltisak veya irtibatlı oldu una kanaat getirilmesini sa layacak hukuken kabul edilebilir herhangi bir bilgi ve belgenin olmadığı*" gerekçesiyle mahkeme kararıyla iptal edildi i de dikkate alındı ında davacının ba vurusunun reddine ili kin Diyarbakır Valili i 1 Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlü ü i leminde hukuka uyarlık bulunmadı ı sonucuna ula ılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, **istinaf ba vurusunun kabulüne**, Diyarbakır 2. dare Mahkemesi'nce verilen 31/05/2022 tarih ve E:2021/2844, K:2022/1162 sayılı "davanın reddine" ili kin kararın **kaldırılmasına**, dava konusu i lemin **iptaline**, a a ıda dökümü yapılan 226,10 TL ilk derece yargılama gideri ile 354,20 TL istinaf yargılama giderinin ve kararın verildi i tarihte yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 10.500,00 TL vekalet ücretinin davalı idare tarafından davacıya ödenmesine, posta giderine kar ılıklı yatırılmı olan avanstan artanın talep edilmemesi halinde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 333. maddesi uyarınca mahkemesince ilgili tarafa re'sen iadesine, 2577 sayılı Kanun'un 45. maddesinin 6. fıkrası uyarınca temyiz yolu kapalı olmak üzere (kesin olarak), 31/10/2023 tarihinde oybirli iyle karar verildi.

Ba kan	Üye	Üye
YILDIRIM KILIÇKIRAN	AL YE BURCU ALIMLI	BEK R OZAN KÖREZ
34641	107220	191967

İk Derece Yargılama Gideri :

Ba vuru Harcı :	59,30 TL
Karar Harcı :	59,30 TL
Vekalet Harcı :	8,50 TL
Posta Gideri :	99,00 TL
Toplam :	226,10 TL

İstinaf Yargılama Gideri :

İstinaf Harcı :	220,70 TL
Posta Gideri :	133,50 TL
Toplam :	354,20 TL

